

पृथ्वी माध्यमिक विद्यालय
बसुन्धरा, काठमाडौं, फोन: ०१-५९०४८१६

वार्षिक त्रैमासिक परीक्षा - २०७७

कक्षा: ९

पूर्णाङ्क: ५०

विषय: नेपाली

उत्तीर्णाङ्क: २०

समय: १ घण्टा ३० मिनेट

१. तल दिइएको शब्दको मिल्ने अर्थसँग जोडा मिलाउनुहोस्।

[२]

समूह 'क'

खलियान

बहाडी

दुष्कार्य

नित्य

समूह 'ख'

आनन्दसँग

फरासिलो

सधैं को

खलो

नराम्रो काम/कार्य

कपट नभएको

समाइ

२. खाली ठाउँमा उपयुक्त शब्द भर्नुहोस्: [२]

क) अनेकार्थक शब्द..... होइन ।(साँचो, अर्थ, किताब)

ख) “शरीर” को पर्यायवाची शब्द..... हो ।(धन, तन, अभिप्राय)

ग) साक्षरको विपरीतार्थक शब्द..... हो ।(मुख, निरक्षर, सङ्घर्ष)

घ) ‘शब’ र ‘सब’ ..... शब्द हुन् । (विपरीतार्थी,

श्रुतिसमभिन्नार्थक, पर्यायवाची)

३. अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस्: [२]

झल्यौँस्य, सौभाग्य प्राप्त गर्नु

४.

(क) तलका शब्दमध्ये शुद्ध शब्द चिनेर लेख्नुहोस्: [१]

अ) स्पस्ट इस्पष्ट स्पष्ट शपष्ट

आ) बातावरण वातावरण बातावरण वातावरण

(ख) तल दिइएको वाक्यलाई शुद्ध पारी सार्नुहोस्: [२]

धैर्यले भन्यो, हडबडसँग हाम नफाल। भाषामा गडिस् भने
तलाई उतार्ने को

५. रेखाङ्कित शब्दहरूको पदवर्ग छुट्याउनुहोस्: [३]

आफना साथीसँग रमाउदा श्याम वनभोज गयो तर हरि त कतै
गएन।

६.

क) तलको अनुच्छेदबाट उपसर्ग लागेर बनेका दुई ओटा र
प्रत्यय लागेर बनेका दुई ओटा शब्द पहिचान गरी लेख्नुहोस्:
[२]

बजारको रसिलो र अमिलो अचारले जिब्रोलाई त मिठास देला
तर स्वास्थ्यमा भने प्रतिकूल असर पुर्याउने हुनाले घरेलु
परिकार नै उपयुक्त हुन्छ।

ख) तलका शब्दका समास वा विग्रह गर्नुहोस्: [१]

लोकतन्त्र, चुन्द्रमा जस्तो मुख भएकी

७. कोष्ठकमा दिइएको निर्देशन अनुसार वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस्:
[४]

क) देवकोटाले धेरै कविता लेखेका छन् ।(कर्मवाच्य)

ख) निर्देशनले सिनेमा बनाउँछन् ।(प्रेरणार्थक)

ग) यसपालिको तिहारमा भाइटीका लगाईदैन ।(करण)

घ) जब राम्ररी पढिन्छ तब पास भइन्छ ।(सरल वाक्य)

८. दिइएको अनुच्छेद पढी अन्त्यमा सोधिएका प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस्: [५]

प्रारम्भिक शिक्षा दार्जिलिङमै हासिल गरी वि.सं.२०११ सालमा काठमाडौं भित्रिएकी पारिजातले पद्मकन्या विधाश्रमबाट एसएलसी र पद्मकन्या कलेजबाट बीएसएमको शिक्षा हासिल गरिन् । अङ्ग्रेजी विषयमा एमए गर्ने इच्छाले त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा उनी भर्ना त भइन् तर शारिरिक असक्तता र लेखनकार्यमा विशेष सक्रिय भएको कारणले उनको इच्छा अधुरै रह्यो। उनको स्वाध्ययन भने निकै गहन र व्यापक थियो। दर्शनशास्त्र र साहित्य विषयका ग्रन्थहरू खोजीखोजी पढ्ने उनको बानी थियो।

प्रश्नहरू:-

- क) पारिजातले प्रारम्भिक शिक्षा कहाँ बाट हासिल गरिन्?
- ख) पारिजात किन त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा भर्ना भइन्?
- ग) पारिजातको एमएसएम पढ्ने इच्छा किन अधुरै रह्यो?
- घ) पारिजातले कस्ता कस्ता किताब खोजीखोजी पढ्ने गर्थिन्?
- ङ) स्वाध्ययन र हासिल शब्दको अर्थ लेखी वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस्।

९. कुनै एक उदाहरणको सप्रसंग व्याख्या गर्नुहोस्: [४]

- क) सुख र सन्तुष्टि भन्ने कुरा सम्पत्ति, पद र प्रतिष्ठाबाट हैन असल कामबाट प्राप्त हुँदो रहेछ।
- ख) चपाउँदै मस्त भएर बेसरी
कुहू- कुहू गर्दछ त्यो घरी -घरी

१०. तलका प्रश्नको संक्षिप्त उत्तर दिनुहोस्: [२ X ४ = ८]

अ) तलको कथांश पढी अन्त्यमा सोधिएका को उत्तर दिनुहोस्:
फाटेका मैलो लुगा लगाएको एक माग्ने खाली खुट्टामा एक नव धनाढ्य कहाँ माग्दै पुग्यो। नव धनाढ्यले एक मुठो भिक्षा दिनुको सट्टा एक जार नयाँ लुगा नै दियो। माग्नेले सट्टै उठाएर हेर्यो र त्यही राख्यो, जहाँबाट उठाएको थियो। प्यान्ट उठायो, हेर्यो र त्यहि राख्यो । त्यसरी आफुले दिएको सामानलाई तिरस्कार गरेको ठानी धनी व्यक्तिले कड्केर भन्यो, "हैन के खोजेको तैंले? माग्न हिड्ने, दिएको नलिने?"

क) धनाढ्य व्यक्तिले दिएको कुरा माग्नेले किन लिन मानेन?

आ) वसन्तको आगमनले जीवन जगतलाई कसरी प्रभाव पारेको छ? पाठका आधारमा चित्रण गर्नुहोस् ।

११. कुनै एक प्रश्नको विवेचनात्मक उत्तर दिनुहोस्: [७]

क) 'वसन्त कोकिल' शीर्षक कविताको तलका श्लोक पढी सोधिएको प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्:

पिएर साँस्नन्द रसालको रस
घुमाउँदै नेत्र दुवै मदाँस्लस ।
सहर्ष खोली सुरिलो गलाकन
घनक्क घन्काउँछ त्यो सबै वन ॥
घरी घरी भुर्र उडी अलिकति
घुमेर शाखान्तरमा यताउती।
बडो बहाडी रसिकै बनी तहाँ
ढलीमली गर्दछ पालुवा महाँ ।

१. वसन्तको आगमनले जीवन जगतलाई कसरी प्रभाव पारेको छ? माथिका कवितांशका आधारमा चित्रण गर्नुहोस् ।

ख) 'जैविक खेती' प्रबन्धको तलको अंश पढी सोधिएको प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्:

पृथ्वीमा रहेका नोट बिरुवा, कीट पतङ्गी, जनावर र मानिसहरू परस्परमा निर्भर छन् । प्राणीहरूले खाद्य तत्व र अक्सिजन नोट बिरुवाबाट पाउँछन्। नोट बिरुवाहरूले पनि आफुलाई चाहिने हावा र खाने कुरा जीवजन्तुबाट लिन्छन्। मानिस तथा जनावरहरूका मलमुत्र नोट बिरुवाका उत्तम खाना हुन् । सडेगलेका पात पतिङ्गरलाई कुहाएर नोट बिरुवाका लागि खान योग्य मल बनाउने काम कीट पतङ्गरहरूले गर्छन्। यसरी पृथ्वीका प्राणी र वनस्पतिका बिचमा लेनदेन प्रक्रिया चक्र झैं घुमिरहन्छ। यस्तै अन्योन्याश्रित सम्बन्धले पृथ्वीमा जीवको अस्तित्व सम्भव भएको हो। यही लिने दिने प्रक्रिया नमिलेर अहिले वातावरणीय प्रदूषण बढेको छ।

१. प्राणी र वनस्पति एकआपसमा अन्योन्याश्रित छन् भन्ने कुरालाई दिइएको अनुच्छेदको सहयोगमा पुष्टि गर्नुहोस्.

१२. कुनै एक शीर्षकमा २०० शब्दसम्मको निबन्ध लेख्नुहोस्: [७]

क) म समाजसेवी भएँ

ख) नारी शिक्षा

ग) मेरो भविष्य, मेरो पहिचान

समाप्त